

Huvudman

ÖVERTORNEÅ KOMMUN
kommun@overtornea.se

Beslut

Datum 2025-10-27

Dnr SI 2025:5975

Sida **1 (14)**

Beslut

**efter planerad kvalitetsgranskning vid Svanstein skola
Diamanten i Övertorneå kommun**

Inledning

Skolinspektionen har med stöd i 26 kap. 19-20 §§ skollagen (2010:800) genomfört en kvalitetsgranskning på Svanstein skola Diamanten avseende verksamhetens kvalitet i förhållande till mål och andra riktlinjer. Kvalitetsgranskning ska belysa hur väl skolorna klarar sitt uppdrag att ge varje elev förutsättningar att nå de nationella målen. Målen och riktlinjerna framgår framför allt av den läroplan och de kursplaner eller motsvarande styrdokument som gäller för utbildningen.

Läsanvisning

Skolinspektionen bedömer skolans arbetssätt inom fyra områden. Inom varje område bedöms om skolan uppfyller Skolinspektionens kvalitetskriterier i hög utsträckning, i flera delar eller i låg utsträckning. Om en skola bedöms uppfylla kvalitetskriterierna i låg utsträckning eller i flera delar anger Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas och visar på vilka punkter. En skriftlig redovisning av åtgärder begärs också av huvudmannen. Om en skola bedöms uppfylla kriterierna i hög utsträckning begär inte Skolinspektionen någon redovisning men kan ge framåtsyftande kommentarer i beslutet.

Beslut:

Skolinspektionen bedömer att kvalitetskriterierna uppfylls vid Svanstein skola Diamanten i följande utsträckning:

Rektors ledarskap

Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att nyanställda och obehöriga lärare ges en planerad och noga övervägd introduktion.

Undervisning

Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Trygghet och studiero

Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Bedömning och betygssättning

Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera arbetet för likvärdighet i bedömning och betygssättning, så att alla lärare ges goda möjligheter att delta i detta arbete.

Uppföljning

Huvudmannen ska senast den **27 mars 2026** redovisa till Skolinspektionen vilka förbättringsåtgärder som vidtagits utifrån de identifierade utvecklingsområdena.

Redovisningen skickas via e-post, till skolinspektionen.umea@skolinspektionen.se eller per post till, Skolinspektionen, Box 3177, 903 04 Umeå. Hänvisa till Skolinspektionens diarienummer för granskningen (dnr SI 2025:5975) i de handlingar som sänds in.

Skolinspektionens bedömning

Nedan redovisas Skolinspektionens bedömning för respektive område.

Rektors ledarskap

Författningsstöd

1 kap. 5 §, 2 kap. 9-10 och 34 §§, 4 kap. 4-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Skolans uppdrag, Varje skolas utveckling, 2.1 Normer och värden, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Rektorn leder och styr i flera delar skolans utveckling, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektorn, lärare och elevhälsa samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Rektorns uppföljning och analys

Rektorn följer regelbundet och på olika sätt upp och analyserar elevernas kunskapsresultat. Rektorn följer också återkommande upp undervisningens genomförande och lärarnas förutsättningar att bedriva undervisning samt hur värdegrundsarbetet integreras i undervisningen. Rektorns uppföljning av kunskapsresultaten innefattar bland annat resultat från screeningar, tester, nationella prov och betyg. Utifrån denna uppföljning har rektorn bland annat identifierat att många elever har bristande simförmåga, vilket påverkar måluppfyllelsen i idrott och hälsa. Rektorn har också identifierat att många elever uppvisar tecken på svag läsförmåga. Rektorn har därför sett till att elevernas simförmåga ska utvärderas tidigare och oftare än hittills samt att de som behöver ska ges utökad simundervisning. Rektorn har också samtalat med lärarna om vikten att arbeta mer med att stärka elevernas läsförmåga och poängterat att detta behöver göras i alla stadier. Skolan deltar i nuläget i en kommunövergripande satsning som syftar till att stärka elevernas läsinläring. För att få en god nulägesbild av undervisningens genomförande och hur lärarna arbetar med värdegrundsuppdraget för rektorn många samtal med lärarna och gör återkommande lektionsbesök samt sätter sig in i lärarnas planeringar.

Rektorns ledning av skolans jämställdhetsarbete

Rektorn bedriver, tillsammans med skolans personal, ett arbete för att ge alla elever oavsett könstillhörighet samma förutsättningar att lära och utvecklas. Rektorn följer upp och analyserar kunskapsresultat, trygghetsresultat, trivsel och elevers frånvaro utifrån kön.

Jämställdhetsarbetet finns med i skolans årshjul och personalen diskuterar återkommande aspekter av jämställdhetsarbetet i olika mötesforum.

Jämställdhetsfrågor och hur elever upplever pojkars och flickors möjligheter att lära och utvecklas i skolan diskuteras också återkommande i skolans elevråd, där elever och rektor deltar.

Rektorns ledning och organisation

Rektorn leder och organiserar överlag det pedagogiska arbetet utifrån ett tydligt fokus på skolenhetens kunskaps- och värdegrundsuppdrag. Skolan har en organisation som möjliggör kollegialt lärande för att förbättra verksamheten. Skolans arbets- och förhållningssätt är överlag kända bland personalen, men det saknas en tydlig introduktion av nya och obehöriga lärare på skolan.

Lärarna har överlag goda förutsättningar att samverka och till kollegialt lärande framförallt inom sina respektive arbetslag. Enligt rektorn är förutsättningarna för samverkan och kollegialt lärande något sämre under innevarande läsår än tidigare. Detta beror, enligt rektorn, främst på schematekniska utmaningar. Rektorn ser emellertid över möjligheterna att förbättra lärarnas möjligheter att samverka. Skolans arbets- och förhållningssätt är överlag välkända och tillämpas bland personalen. Nya och obehöriga lärare ges en viss introduktion av i första hand kollegorna i arbetslaget, men även till viss del av rektorn, men det saknas en noga genomtänkt och väl avvägd plan för hur nyanställda snabbt och effektivt ska introduceras till skolans arbets- och förhållningssätt. Det framgår att personalen upplever att rutinerna för introduktion av nya och obehöriga lärare är otydliga och att mycket av introduktionen därför sker spontant av kollegorna i arbetslaget.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver se till att nyanställda och obehöriga lärare får en planerad och noga övervägd introduktion.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn inte ser till att nyanställda och obehöriga lärare i tillräcklig utsträckning ges en planerad

och noga övervägd introduktion. Detta riskerar att leda till att stödet blir ostrukturerat och att nya och obehöriga lärare inte med säkerhet får det stöd och den kompetensutveckling som de behöver för sitt uppdrag. Att ta fram en sådan introduktion är viktigt eftersom skolan under en tid haft hög personalomsättning samt många nya och obehöriga lärare.

Skolinspektionen rekommenderar därför att rektorn tar ett mer aktivt ansvar för att se till att nyanställda och obehöriga lärare på skolan ges en väl avvägd introduktion till skolans arbets- och förhållningssätt.

Skolinspektionens kvalitetsgranskningar visar att det på många skolor saknas tydliga rutiner och strukturer för att stödja just nya och obehöriga lärare. Detta riskerar att leda till brister i nyanställda och obehöriga lärares insikt i skolans arbets- och förhållningssätt. Skolinspektionens tematiska kvalitetsgranskningar visar att de rektorer som lyckas med att ge eleverna en sammanhållen undervisning tar reda på vilket behov av stöd nya och obehöriga lärare har, ger obehöriga lärare handledning i arbetet med att planera och genomföra undervisningen samt säkerställer att de får tillgång till skolans pedagogiska forum.¹

Undervisning

Författningsstöd

1 kap. 4 §, 3 kap. 2 och 5 §§, 4 kap. 9 § skollagen

5 kap. 2 § skolförordningen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, En likvärdig utbildning, Rättigheter och skyldigheter, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.6 Skolan och omvärlden, 5 Kursplaner

Skolinspektionen bedömer följande: Undervisningen främjar i hög utsträckning elevernas möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektor samt vid lektionsobservationer och av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Målfokus, variation och aktivt lärarstöd

Undervisningen på skolan är överlag strukturerad, varierad och målfokuserad. Undervisningen innehåller ett logiskt flöde mellan olika aktiviteter. Exempelvis växlas genomgångar med olika inslag där eleverna arbetar i grupp och enskilt med att lösa uppgifter så att det blir en balans

¹ Skolinspektionen (2017c) *Undervisning på skolor med många obehöriga lärare*, Stockholm: Skolinspektionen.

mellan olika arbetssätt. Genom strukturerade uppstarter och genomgångar blir det tydligt för eleverna vad de förväntas göra. Eleverna ges ett aktivt lärarstöd så att de kommer igång med skolarbetet. Lärarna ser också till att elever vars engagemang börjar tryta ges stöd att fortsätta med skolarbetet. Exempelvis går lärarna runt i klassrummet och frågar eleverna hur det går och om de upplever att de kan lösa sina uppgifter. Det är överlag tydligt för eleverna vad som förväntas av dem och vad syftet är med olika arbetsmoment. Lärarna gör detta bland annat genom att i samtal och genomgångar tydliggöra för eleverna hur undervisningen kopplar an till läroplanens mål.

Elevers delaktighet i undervisningen och sitt eget lärande

Lärarna ger överlag och på olika sätt eleverna möjlighet att utvärdera undervisningen och bjuder in eleverna till att reflektera över det lärande som sker. Utifrån ålder och mognad ges eleverna också möjlighet att influera undervisningens upplägg och genomförande. Lärarna har olika metoder för att ta in elevernas synpunkter på undervisningen. Exempelvis uppmanas eleverna att, vid korta utvärderingar i slutet av vissa lektioner, reflektera över hur lektionen varit och vad som kan göras bättre nästa gång. Vid avslut av större moment görs ibland lite mer omfattande utvärderingar där eleverna bidrar med synpunkter på kommande undervisning. Det framgår också att man under läsåret mer aktivt börjat med att ta reda på vad eleverna verkligen tycker om undervisningen. Undervisningen diskuteras också vid klass- och elevråd, där eleverna kan bidra med synpunkter på vad som kan förändras. Vidare utformar lärarna i flera fall undervisningen så att eleverna får möjlighet att reflektera över sitt lärande och att ta ansvar för sitt eget lärande. Lärarna ger på olika sätt eleverna möjlighet att reflektera kring frågor utan givna svar.

Anpassningar, stimulans och utmaningar

Undervisningen är överlag väl anpassad efter aktuell elevgrupp, så att eleverna utmanas och stimuleras oavsett hur långt de kommit i sin kunskapsutveckling. Lärarna har höga förväntningar på eleverna. Lärarna ger återkommande positiv feedback på elevernas arbetsinsatser och framåtsyftande kommentarer på elevernas arbetsuppgifter. Elever som snabbt blir färdiga med sina arbetsuppgifter ges nya utmaningar i form av exempelvis extrauppgifter eller fördjupningsuppgifter så att de bibehåller sitt engagemang och fortsätter att utmanas. Det förekommer naturliga inslag i undervisningen som stärker elevernas självförtroende och lust att lära.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Trygghet och studiero

Författningsstöd

3 kap. 2 §, 5 kap. 3 och 5 §§, 6 kap. 6-7 §§ skollagen

Lgr22, 1 Skolans värdegrund och uppdrag, Grundläggande värden, Förståelse och medmänsklighet, 2.1 Normer och värden, 2.2 Kunskaper, 2.3 Elevernas ansvar och inflytande, 2.8 Rektorns ansvar

Skolinspektionen bedömer följande: Skolan arbetar i hög utsträckning för att utbildningen ska präglas av trygghet och studiero så att eleverna kan ägna sig åt skolarbete.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med elever, lärare, elevhälsa och rektor samt vid lektionsobservationer och av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Arbete för studiero och lugn miljö

Skolan bedriver ett samlat arbete med att skapa och upprätthålla studiero där elever, personal och rektor deltar. Lärarna arbetar aktivt med att främja studiero, bland annat genom tydliga klassrumsregler och klassrumsplaceringar. Klassrumsreglerna och placeringarna utvärderas regelbundet i arbetslaget. Lärarna för också återkommande samtal med eleverna hur de upplever studieron, om betydelsen av studiero och att studiero skapas tillsammans i gruppen. Skolan bedriver, under rektors ledning, ett systematiskt uppföljningsarbete kopplat till studiero där såväl rektor som personal och elever deltar. Rektor ser bland annat till att arbetet återkommande följs upp och utvärderas i olika forum såsom elevråd och husråd. I dessa forum kan såväl personal som elever föra fram idéer för hur man kan göra för att förbättra studieron.

Arbetet för trygghet

Skolan bedriver ett medvetet och systematiskt trygghetsarbete. Arbetet bygger på kartläggningar och analyser av elevernas trygghet samt hur tryggheten påverkar lärandet. Personalen har en god nulägesbild av hur eleverna upplever tryggheten och har ett gemensamt förhållningssätt för att skapa och upprätthålla tryggheten på skolan. Vid behov vidtas åtgärder som syftar till att ytterligare förbättra tryggheten. Personalen har identifierat att vissa, framförallt yngre elever, upplever fotbollsplanen som otrygg. Skolan har därför utökat vuxennärvaron vid fotbollsplanen och, i samverkan med eleverna, utarbetat tydligare regler vid fotbollsplanen.

Skolinspektionen har inte identifierat något utvecklingsområde inom bedömningsområdet.

Bedömning och betygssättning

Författningsstöd

1 kap. 9 §, 3 kap. 14 §, 10 kap. 20 a § skollagen

9 kap. 20 och 22 b §§ skolförordningen

Lgr22, 2.2 Kunskaper, 2.7 Bedömning och betyg

Skolinspektionen bedömer följande: Förutsättningar för att säkerställa likvärdigheten i omdömen och betyg ges i flera delar, men utvecklingsområden finns.

Nedan följer Skolinspektionens motivering till bedömningen utifrån vad som framkommit vid intervjuer med rektor, lärare och elevhälsa samt av inkommen dokumentation och offentlig statistik.

Rektorns analys av omdömen och betyg

Rektorn följer upp och analyserar lärarnas betyg och bedömningar på screeningar och tester samt resultat på nationella prov. Rektorn jämför även skillnader mellan resultat på nationella prov och betyg i syfte att finna mönster och avvikelser. Rektorn uppmanar även lärarna att i sina arbetslag tillsammans följa upp resultat på nationella prov och betyg samt analysera och finna förklaringar till eventuella avvikelser. Rektorn ställer också frågor till lärarna om exempelvis mönster och avvikelser mellan resultat på nationella prov och betyg. Rektorn har, utifrån detta arbete, landat i att resultaten på tester, screeningar och nationella prov stämmer väl överens med de sammantagna bedömningar som lärarna gör av elevernas kunskaper.

Kvalitetssäkring av bedömningar, omdömen och betyg

Rektorn ser till att lärarna har vissa förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och sin betygssättning. De flesta lärare har förutsättningar att diskutera sina bedömningar, omdömen och betyg med i första hand kollegor i arbetslaget. Lärare arbetar även med att sambedöma nationella prov inom sina arbetslag. För vissa lärare i exempelvis praktisktestetiska ämnen är förutsättningarna att samverka kring bedömning och betygssättning inte lika goda eftersom de saknar kollegor med samma ämneskompetens. Det framgår att rektorn uppmuntrar alla lärare att diskutera med andra lärare på skolan, men av schematekniska skäl har den inplanerade tiden för detta minskat. Det framgår också att det finns

tillfällen då lärarna har inplanerade möjligheter att träffas och samverka med lärare på andra skolor, men att vissa lärare upplever att dessa träffar sällan används för att diskutera just likvärdighet i bedömning och betygssättning. Det framgår också att lärare som undervisar i många ämnen upplever att de har olika goda förutsättningar att samverka kring bedömning och betygssättning i sina olika ämnen.

Identifierat utvecklingsområde

I syfte att ytterligare höja verksamhetens kvalitet inom området bedömer Skolinspektionen att ett utvecklingsarbete behöver inledas inom följande del:

- Rektorn behöver organisera arbetet för likvärdighet i bedömning och betygssättning så att alla lärare ges goda möjligheter att delta i detta arbete.

Motiveringen till utvecklingsområdet är att rektorn endast till viss del ger lärare tillräckliga förutsättningar att kvalitetssäkra sina bedömningar och betyg. Trots att rektorn initierat sambedömning av nationella prov på skolan och uppmuntrar lärarna att diskutera bedömningsfrågor finns ytterligare behov av att ge lärarna stöttning och vägledning kring frågor som rör bedömning och betygssättning. Det kan annars medföra en risk att bedömning och betygssättning inte blir likvärdig.

Skolinspektionen rekommenderar därför rektorn att ge samtliga lärare goda förutsättningar att kvalitetssäkra sin bedömning och betygssättning på olika sätt och med hjälp av till exempel andra lärare, både inom och mellan skolor. I Skolverkets allmänna råd² poängteras att lärares samsyn har stor betydelse för arbetet med rättvisande och likvärdig bedömning och betygssättning samt att rektorn har en betydelsefull roll för att underlätta lärares arbete med rättvisa och likvärdiga betyg. Rektorns roll innebär att säkerställa att lärare får tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid betygssättningen, hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer och hur de kan bedöma olika elevprestationer. Rektorn behöver ta reda på vad lärarna har för behov och ge lärare tid och möjlighet att tillsammans med kollegor diskutera hur de allsidigt kan utvärdera elevernas kunskaper vid bedömning och betygssättning samt hur de kan utforma ändamålsenliga bedömningssituationer.

² Skolverkets allmänna råd om betyg och provning (SKOLFS 2022:417)

På Skolinspektionens vägnar

2025-10-27

X Agnetha Burström

Agnetha Burström

Beslutsfattare

Signerat av: Agneta Burström

X Anders Haglund

Föredragande

Signerat av: Anders Haglund

I handläggningen av ärendet har även undervisningsrådet Veronica Bonivart Säfström medverkat.

Bilaga 1: Underlag för bedömning

Vid granskningsbesöket inhämtas information om såväl styrkor som utvecklingsområden inom verksamheten. Värderingarna i detta beslut grundar sig på:

- Sex lektionsobservationer.
- Tre gruppintervjuer med elever.
- Två gruppintervjuer med lärare.
- En gruppintervju med skolans elevhälsa.
- En intervju med rektor.
- Dokumentstudier. De dokument som begärts in från huvudmannen samt den officiella statistik som finns att tillgå om den aktuella skolan.

Innan beslut har fattats har huvudmannen fått ta del av Skolinspektionens tjänsteanteckning från besöket och därmed fått möjlighet att yttra sig över innehållet.

Som underlag för bedömningarna har Skolinspektionens utredare använt sig av bedömningsunderlag, vilka är utformade i enlighet med forskning och beprövad erfarenhet. Bedömningsunderlagen beskriver de områden som utredarna ska granska vid besök på skolenheter.

Bedömningsunderlagen är uppdelade i bedömningsområden. Respektive bedömningsområde är sedan nedbrutet till ett antal punkter. Dessa punkter beskriver mer i detalj vad som ska utredas, för att identifiera var skolans styrkor respektive förbättringsområden finns.

Bedömningsområden

Inom respektive område granskas följande delar:

Bedömningsområde 1: I vilken utsträckning leder rektorn lärarnas utveckling av undervisningen och verkar för elevernas lika rätt till en god utbildning oavsett könstillhörighet? Inom detta område granskas hur rektor arbetar med uppföljning och analys, hur skolans arbete med jämställdhet bedrivs, samt hur rektorn leder och organiserar skolans arbete.

Bedömningsområde 2: I vilken utsträckning får eleverna en undervisning som främjar deras möjligheter att nå läroplanens mål avseende kunskaper och värden? I detta område granskas om undervisningen är målfokuserad, varierad och innehåller aktivt lärarstöd, om eleverna stimuleras och utmanas i undervisningen utifrån sina behov och förutsättningar, samt om eleverna görs delaktiga i undervisningen och i sitt eget lärande.

Bedömningsområde 3: I vilken utsträckning arbetar skolan så att utbildningen präglas av trygghet och studiero och eleverna kan ägna sig åt skolarbete? I detta område granskas hur skolan arbetar för att skapa en lugn och trygg miljö där det råder studiero.

Bedömningsområde 4: I vilken utsträckning ges lärarna förutsättningar att säkerställa likvärdighet i omdömen och betyg? I detta område granskas hur skolan arbetar med diskussion, analys och kvalitetssäkring i arbetet med omdömen och betyg.

Mer information om kvalitetsgranskningen finns på Skolinspektionens hemsida: www.skolinspektionen.se

Bilaga 2: Bakgrundsuppgifter

Skolinspektionen besökte skolenheten den 11–12 september 2025. Digitala intervjuer genomfördes den 18 september. Besöket genomfördes av utredaren Anders Haglund och undervisningsrådet Veronica Bonivart Säfström.

Svanstein skola Diamanten är en grundskola för årskurs 1–9 samt förskoleklass. Skolan ligger i Övertorneå kommun. Denna granskning omfattar årskurserna 1–9. Vid besöket hade skolenheten totalt 74 elever. Undervisningen bedrivs delvis i åldersintegrerade klasser.